

Savonlinnan Orkesteriyhdistys ry:n ja Savonlinnan Teatterin rahoituksen jatkuvuuden turvaaminen

Savonlinnan Orkesteriyhdistyksen sekä Savonlinnan Teatterin toiminta on kasvanut ja monipuolistunut viime vuosina. Molemmat saavat valtiosuutta, joka perustuu lakiin esittävien taiteiden edistämisestä. Valtiosuuden saaminen edellyttää mm. sen, että toiminta on tavoitteellista ja suunnitelmallista useita vuosia eteenpäin.

Laki esittävän taiteen edistämisestä (1082/2020) edellyttää toimijoilta:

- toimintayksikön toiminta on ammattimaista ja vakinaista ja se harjoittaa säännöllistä ja ympärivuotista toimintaa
- toimintayksiköllä on riittävä määrä ammatillista henkilöstöä.
- toiminnalle on riittävät taloudelliset edellytykset
- toiminnan tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton tavoittelemisen
- toimintayksiköllä on monivuotisia tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Teatteri ja orkesteri ovat karsineet kuluja ja sopeuttaneet toimintaansa jo vuosia. Sopeutuskeinoja on käytetty laajasti eikä lisäsopeutuksiin löydy enää keinoja. Kustannustaso nousee vuosittain mm. palkankorotusten, arvonlisäveron nousun, indeksikorotusten ja valtion leikkausten myötä. Toiminnan on pysyttävä ammattiteatterin ja -orkesterin tasoisensa. Oman tuoton kasvattaminen ja henkilöstömäärän palauttaminen täysimääräisiksi vaatii aikaa ja taloudellista panostusta.

Teatteri ja orkesteri tuovat alueelle merkittävän määrän valtion rahaa. Ei ole kuitenkaan itsestäänselvyys, että valtiosuudet säilyvät. Saadakseen valtiosuudet, niillä tulee olla muutakin rahoitusta. Kummallekin päätös valtiosuuksista on vuoteen 2027 asti.

Orkesterin ja Teatterin merkittävimmät tulonlähteet ovat

1. Valtiosuus
2. Orkesterille kaupungin myöntämä avustus ja teatterille kaupungin myöntämä yhteistoimintaosuus
3. Teatterin osalta myös oma tuotto/lipputulot

Valtiosuuden ja kaupunginavustuksen on riitettävä turvaamaan orkesterin ja teatterin perustoiminta. Epävarmuus perustoiminnan rahoituksesta hankaloittaa suurten projektien suunnittelua, koska suunnitelmat ja sopimukset isompiin projekteihin täytyy tehdä hyvissä ajoin, mikä on ollut tähän asti mahdotonta, koska koko toiminta on ollut rahoituspohjan vuoksi epävarmaa. Nykyisellä rahoitusmallilla teatteri ja orkesteri eivät pysty toteuttamaan usean vuoden toiminnan suunnittelua, koska kaupungin avustuksen määrä seuraavalle vuodelle on aina ennalta arvaamaton ja päätös tulee vasta loppuvuodesta, liian myöhään. Ennen kuin Sivistyslautakunta on jakanut avustukset, eletään helmikuun loppua. Teatteri ja orkesteri tarvitsevat jatkossa pidemmän aikavälin päätöksen. Olisi erityisen tärkeää, että kaupunki sitoutuisi avustuksiin, jotka turvaavat orkesterin ja teatterin toiminnan useammaksi

vuodeksi, jotta ne pystyvät tekemään pidemmän aikavälin suunnitelmia, jotka ovat valtionosuuden edellytyksinä.

Teatteri ja orkesteri suunnittelee toimintaa 2–3 vuotta eteenpäin. Myös sopimuksia tehdään pitkälle ajalle, jonka takia on perusteltua, että rahoituspohja olisi turvattu pidemmälle ajanjaksolle.

Ratkaisuna esitän, että kaupunki sitoutuu useamman vuoden ennalta suunniteltuihin, toimintaedellytykset turvaaviin avustuksiin. Esitän, että valtuusto tekee talousarvion yhteydessä päätöksen teatterin yhteistoimintaosuudesta sekä orkesterin avustuksesta talousarviovuodelle sekä seuraaville kahdelle taloussuunnitelmavuodelle (1+2, yhteensä 3 vuotta). Sen jälkeen joka vuosi, talousarvion yhteydessä valtuusto tekee päätöksen avustuksista viimeiselle taloussuunnitelmavuodelle. Näin orkesterilla ja teatterilla olisi koko ajan 3 vuotta eteenpäin tiedossa avustusten minimimäärä, joka helpottaa merkittävästi useamman vuoden toiminnan suunnittelua. Teatterin avustuksen todellinen määrä tulisi myös näkyä jatkossa talousarviossa. Tällä hetkellä teatteritoimen nettomenot/asukas sisältää myös muuta kuin teatterin saamaa avustusta. Tämä tuottaa teatterille hankaluutta, koska laskennallisen avustuksen määrä sekä teatterin todellisen avustuksen määrä eroavat. Teatterin toiminnan suunnittelu helpottuu suuresti, kun teatterin avustuksen määrä näkyy talousarviossa todellisen avustusmäärän mukaisesti.

Ammattiteatteri- ja orkesteri ovat kaupungille etuoikeus ja merkittävä elinvoimatekijä. Sijoitettu avustussumma palaa kaupungille takaisin saatuina valtionavustuksina, veroina, vuokrina, ostoina ja katsojien käyttäminä palveluina. Teatterin ja orkesterin toiminta auttaa Savonlinnan kaupunkia tavoitteessaan matkailunympäristämisessä.

Kunnan kulttuuritoiminnasta säädetään Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Ammattiteatteri ja -orkesteri edistää kaupungin kulttuurin ja taiteen tekemistä, saatavuutta, käyttöä, taide- ja kulttuurikasvatusta sekä kulttuuriperintöä.

Teatteri ja orkesteri luo alueelle henkistä ja taloudellista pääomaa. Paikallisesti tuotettu kulttuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä ja lisää alueellista veto- ja pitovoimaa. Kulttuuritoiminnan rahoitus ei ole menetys vaan investointi. Kulttuuritoiminnan vaikutukset kunnan elinvoimaisuuteen ja talouteen ovat merkittävät.

22.09.2025

Mervi Lipsanen